

ПРИЈЕМА	30.09.2013.		
ОД	02	2066	

**ВЕЋУ У ОДГОВАРАЈУЋЕМ САСТАВУ ПРАВНОГ
ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ**

Н и ш

Одлуком Научно-стручног већа за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу бр. 8/18-01-009/13-033 од 1. 09. 2013. године образована је Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор једног наставника у звање ванредни професор или редовни професор за ужу правно-историјску научну област на Правном факултету у Нишу, у саставу: др Драган Николић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу – председник Комисије, др Срђан Шаркић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Новом Саду и др Сима Аврамовић, редовни професор Правног факултета у Београду.

На основу прегледаног конкурсног материјала, поднетих докумената и радова кандидата, Комисија подноси Већу у одговарајућем саставу Правног факултета Универзитета у Нишу (чл. 98. Статута) следећи

ИЗВЕШТАЈ

І О КОНКУРСУ

На конкурс за избор једног наставника у звање ванредни професор или редовни професор за ужу правно-историјску научну област, објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ бр. 60, од 10.07.2013. године, пријавио се један кандидат: др Небојша Ранђеловић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Нишу. Комисија је констатовала да је кандидат поднео све документе предвиђене конкурсом, у складу са законским и статутарним условима, и да су се стекли сви услови за преглед и оцену поднетих докумената.

**ІІ БИОГРАФИЈА И ПОДАЦИ О ПРОФЕСИОНАЛНОЈ
КАРИЈЕРИ**

Кандидат проф. др Небојша Ранђеловић рођен је 1967. године у Нишу, где се налази и његово место пребивалишта. На Правном факултету у Нишу дипломирао је 1991. године. На истом факултету одбранио је магистарску тезу под називом „Народна скупштина Краљевине Србије на Крфу 1916-1918. године“ 1998. године, а докторску дисертацију под називом „Србија и Турска од Париског до Берлинског конгреса, српско-турски односи и изграђивање државности Србије“ одбранио је 2003. године. Од 1992. До 1999. године налазио се на функцији директора

Студентског културног центра Универзитета у Нишу. 1999. године изабран је у звање асистента на предмету Национална правна историја. У наставничко звање доцент за ужу Правноисторијску научну област на Правном факултету у Нишу изабран је 2004. године. На Правном факултету у Нишу изводио је вежбе из предмета Национална правна историја и Општа правна историја и предавања и испите из предмета Национална правна историја. По усвајању новог програма студија на Правном факултету у Нишу изводио је предавања и испите из предмета Историја права, Уставна историја Србије и Велики правни системи. У наставничко звање ванредни професор изабран је Одлуком одговарајућег Научно-стручног већа Универзитета у Нишу, бр. 8/18-01-002/09-006 од 23.02.2009. године, а на основу Предлога Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу. Према акредитованом програму основних и мастер академских студија права, распоређен је за извођење наставе на предметима: Историја права и Уставна историја Србије, на основним студијама и Држава и право после великих револуција, Правни споменици средњовековне Србије и Представнички систем XIX и XX века на програму мастер студија. На докторским студијама права распоређен је за извођење наставе на предметима Историја права и Уставна историја Србије. У току професионалне каријере био је одређен за ментора при изради једне докторске дисертације, једне магистарске тезе, као и за члана комисија за оцену и одбрану докторске дисертације, односно магистарске тезе и за члана комисија за оцену подобности кандидата и теме за израду две докторске дисертације и две магистарске тезе. Држао је предавања и на факултетима ван земље. Такође је, у оквиру остваривања наставног програма осмислио и реализовао ваннаставне облике ангажовања наставника, сарадника и студената у оквиру пројекта „Историјска радионица“.

Учествовао је, са рефератима, у раду више домаћих и међународних научних скупова. Такође је као организатор или члан организационих одбора учествовао у организацији и реализацији више међународних научних скупова. У протеклом периоду био је ангажован као истраживач на више научних пројеката националног и међународног карактера. Написао је и објавио укупно 45 радова: 25 радова до избора у звање ванредни професор, и 20 радова након избора у звање ванредни професор. Поменути радови саопштени су на научним скуповима домаћег и међународног карактера и/или објављени у научно-стручним часописима националног значаја, тематским зборницима и зборницима са домаћих и међународних научних скупова. Аутор је или коаутор два уџбеника и шест монографија. Неки од објављених радова цитирани су у домаћој и страниј литератури.

Као народни посланик Народне скупштине у два сазива, учествовао је у раду домаћих и међународних радних тела за писање закона и подзаконских аката. Као члан и председник стручних тела државних, друштвених и невладиних организација, кроз стручно и шире друштвено ангажовање, дао је несумњив допринос развоју академске и шире друштвене заједнице.

III ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА

У складу са Одлуком о именовану Комисије за писање извештаја о пријављеним учесницима на конкурс и Правилником о условима, начину и поступку избора у звање наставника (01-655/3-2013 од 26. 03. 2013. године) у прегледу научног и стручног рада указујемо на објављене научне радове, учешће у научним пројектима, саопштења, односно усмена излагања на међународним или домаћим скуповима и индекс цитираности учесника конкурса.

1. Објављени радови

Преглед објављених научних и стручних радова кандидата наводимо на начин како је то учињено у пријави на конкурс. Радови су разврстани у две групе – радови објављени пре и након избора кандидата у звање ванредни професор, при чему су радови, објављени након избора у звање ванредни професор, означени и вредновани у складу са ознакама врсте научних резултата (М категоризација).

Радови објављени до избора у звање ванредни професор:

а) Јавно оцењени и брањени радови:

1. *Народна скупштина Краљевине Србије на Крфу 1916-1918. године*, магистарски рад, Ниш, Правни факултет 1998, 146 стр;
2. *Србија и Турска од Париског до Берлинског конгреса - српско-турски односи и изграђивање државности Србије*, докторска дисертација, Ниш, Правни факултет, 2002, 262 стр;

б) Књиге:

3. *Берлински конгрес и српско питање 1878-1998*, коаутор проф. др Слободанка Стојичић, Ниш, СКЦ, 1998, 191 стр, ISBN 86-7757-054-7;
4. *Српски парламент на Крфу 1916-1918*, Ниш, Зограф, 2003, 172 стр; ISBN 86-7578-041-9;
5. *Српско државно тужилаштво 1804-2004*, коаутори проф. др Војислав Ђурђић, др Горан Илић, Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2004, 131 стр.; ISBN 86-7148-047-X
6. *Историја права. 2, Основи српске историје права*, Ниш, Свен, 2008, 182стр, ISBN 978-86-7746-141-1;
7. *Протоколи Париског конгреса, Србске новине 1856. године*, Ниш, Зограф, 2008, 145 стр, ISBN 978-86-7578-187-5,

в) Чланци:

8. *Изборни систем по уставу Краљевине Србије од 1888. године*, Humanitas, Ниш, Универзитет, 1996, ¼ (1996), стр. 30-47. ISSN 0351-1790;

9. *Стојан Новаковић о утицају римског права на право средњовековне Србије*, Humanitas, Ниш, Универзитет, 1996. - Бр. 1/4 (1996), стр. 94-113. ISSN 0351-1790;
10. *Краљ Милан и српско-бугарски рат*, Humanitas, Ниш, Универзитет, 1998. Бр. 1/4 (1998) ISSN 0351-1790;
11. *Пристапање Југославије тројном пакту - Политичка заблуда или историјска нужност*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш, Правни факултет, 2002. - Бр. 42 (2002), стр. 319-334. ISSN 0350-8501; објављен и у: Макропројекат Стварање услова за развој модерног правног и друштвено-економског система Србије као демократске државе, зборник радова [Електронски извор], Ниш, Институт за правна и друштвена истраживања Правног факултета, 2005, ЦД РОМ Стр. 33-340, ISBN 86-7148-054-2;
12. *Југословенски покрет "Збор" у Нишу*, Пешчаник, Ниш, Историјски архив града Ниша, 2004. - Год. 2, бр. 2 (2004), стр. 239-249 ISSN 1451-6373;
13. *"Епархова књига" Зоран Симоновић, Александар Ђурић*, приказ, Економика, Ниш, Економски факултет, 2004, Бр. 6 (2004), стр. 176-177, ISSN 0350-137X
14. *Један пројекат територијалне аутономије на Балкану у време стварања етничких држава*, Зборник радова Правног факултета у Нишу. 46, Ниш, Правни факултет, 2005. - Бр. 46 (2005), стр. 197-206. ISSN 0350-8501
15. *Гарашанин и начертаније - визија или утопија*, зборник радова, Ниш, Огранак Вукове задужбине, 2005. стр. 109-113, ISBN 86-902961-4-X;
16. *Особености Другог светског рата на тлу Југославије*, Пешчаник, Ниш, Историјски архив града Ниша, 2005. - Год. 3, бр. 3 (2005), стр. 91-96, ISSN 1451-6373;
17. *Правни живот Србије у заједничкој држави, Србија 1804 - 2004*, Ниш Центар за публикације Правног факултета, 2005, бр. 165-174. ISBN 86-7148-056-9, објављен и у: Макропројекат Стварање услова за развој модерног правног и друштвено-економског система Србије као демократске државе, зборник радова [Електронски извор], Ниш, Институт за правна и друштвена истраживања Правног факултета, 2006, ЦД РОМ стр. 488-497, ISBN 86-7148-063-1;
18. *Code civile у Србији после четрдесет година - Француски и Српски грађански законик, друштвене прилике у време доношења*, коаутор Слободанка Стојичић, Две стотине година од доношења Француског грађанског законика, зборник радова, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2006, стр. 141-153, ISBN 86-7148-055-0; **M44**
19. *Историјат оснивања берзи у југословенским земљама - прилог историји југословенског берзанског права*, коаутор Љубица Николић, Економика, Ниш, Економски факултет, 2006. - Бр. 3-4 (2006), стр. 131-140, ISSN 0350-137X; **M52**
20. *Сретењски устав - претеча права грађанина у Србији*, Одједи Сретења - Србија у потрази за новим уставом, зборник радова,

- Крагујевац, Правни факултет, Град Крагујевац, 2006, стр. 53-59, ISBN 86-83649-06-7; **M44**
21. *Посланички мандат у српским уставима – прилог коментару једне одлуке Уставног суда*, Функционисање правног система Републике Србије, зборник радова, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2006. стр. 361-369, ISBN 86-7148-067-4; **M44**
  22. *Судство у српским уставима*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш, Правни факултет, 2007. – Бр. 49 (2007), стр. 261-270, ISSN 0350-8501; **M52**
  23. *Источно питање и његове рефлексije на државно-правне процесе на Балкану*, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, Сплит, Правни факултет, ISSN 1847-0459; **M51**
  24. *Истражне радње у Законику о поступку у кривичним делима Кнежевине Србије из 1865. године*, Istražne radnje i pomoćna sredstva u sudskim postupcima, зборник радова, Осиек 2008, Правни факултет, ISBN 978-953-6072-49-71;
  25. *Protocols of the Congress of Paris and the Paris Peace Treaty 1856*, Forschungen zur Rechtsgeschichte in Sudosteuroopa, зборник сажетакa, Wien, 2008, (Pravni fakultet Univerziteta u Beču i Max Planck Institut).

Радови објављени након избора у звање ванредни професор

а) Књиге:

1. *Одабрани извори из државноправне историје јужнословенских народа*, коаутор Миљана Тодоровић, Београд, Завод за уџбенике, 2009, 405 стр, ISSN 978-86-17-16120-8; **M42**
2. *Основи уставне историје југословенских народа*, коаутор проф. др Жељко Бартуловић, Ниш, Свен, 2009, 227 стр, ISBN 978-86-7746-170-6;
3. *Историја права II - Основи српске историје права*, 2. изд, Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2012, 186стр, ISBN 978-86-7148-152-6
4. *Основи уставне историје југословенских народа*, коаутор проф. др Жељко Бартуловић, 2. изд, Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2012. – 227 стр, ISBN 978-86-7148-151-9;
5. *Србија и Турска од Берлинског до Париског конгреса*, Београд, Завод за уџбенике, 2012. - 262 стр, ISBN **M42**

б) Уређивање монографских публикација и тематских зборника националног значаја

6. *1700 година Миланског едикта*, Ниш 2013. године, зборник радова са међународног научног скупа (Правни факултет у Нишу, Град Ниш, Министарство просвете, науке и технолошког развоја), члан уређивачког одбора. **M36**

в) Чланци:

7. *Ратовање 1809. године и уређење устаничке Србије*, Пешчаник. Ниш, Историјски архив, 2009, Бр. 7 (2009), стр. 30-36. ISSN 1451-6373; **M53**
8. *Доношење Сретењског устава - људи и догађаји*, Пешчаник, Ниш, Историјски архив, 2010. год. 8, бр. 8 (2010), стр. 23-30. ISSN 1451-6373;
9. *Протокол Конференције у Канлици*, коаутор Александар Ђорђевић, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш, Правни факултет, 2010. 55 (2010), стр. 111-129, ISSN 0350-8501; **M52**
10. *Саклетвеници као посебна врста сведока у словенском средњовековном праву*, коаутор Александар Ђорђевић, Правни живот : тематски број. Право и простор, Београд, Удружење правника Србије, 2010, Бр. 9, том 1 (2010), стр. 717-729, ISSN 0350-0500; **M51**
11. *Посебни облици судства код Словена као привилегија појединих категорија становништва у средњем веку*, коаутор Александар Ђорђевић, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш, Правни факултет, 2011, 58 (2011), стр. 103-112, ISSN 0350-8501; **M52**
12. *Услови признавања независности Србије 1878. године*, коаутор Александар Ђорђевић, Заштита људских и мањинских права у европском правном простору: тематски зборник радова. Књ. 1, Ниш, Центар за публикације Правног факултета, 2011. - Стр. 311-322. ISBN 978-86-7148-148-9; **M44**
13. *Јаша Томић и политичка критика историјског мишљења*, Зборник радова Правног факултета у Нишу. - Ниш : Правни факултет, 2012, Бр. 63 (2012), стр. 111-120, ISSN 0350-8501; **M52**
14. *Цртице српске историје права у контексту комуниколошких принципа*, коаутор др Предраг Јеленковић, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш, Правни факултет, 2012. - Бр. 62 (2012), стр. 235-244, ISSN 0350-8501; **M52**
15. *Народна скупштина и законодавна власт у Кнежевини Србији 1858-1868*, Пешчаник, Ниш, Историјски архив, 2012. - Год. 10, бр. 10 (2012), стр. 214-223, ISSN 1451-6373; **M53**
16. *Петровска скупштина и слобода штампе*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, Ниш, Правни факултет, 2012. - Бр. 61 (2012), стр. 247-257, ISSN 0350-8501; **M52**
17. *World War and Serbian Parliamentarism, World War I*, зборник резимеа, Москва 2012. (рад прихваћен за објављивање у зборнику радова са скупа).
18. *Скупштинска завршница једног међународног уговора - конкордатска криза 1937. године, "1700 година Миланског едикта" : [зборник сажетака]*. - Ниш : Правни факултет, 2013, (рад прихваћен за објављивање у зборнику радова са скупа);
19. *Две уставобранитељске скупштине*, Пешчаник, Ниш, Историјски архив, 2013, бр 11 (2013), стр. 280-287, ISSN 1451-6373; **M53**

г) Одреднице у енциклопедијама и лексиконима

20. Одреднице у енциклопедији, Српско-албански правни лексикон - *Leksikoni juridik serbisht-shqip*, Београд, Координационо тело Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, 2010. - 749 стр, ISBN 978-86-6187-014-9; **M46**

Радови које је кандидат објавио до избора у звање ванредни професор анализирани су у извештајима приликом ранијих избора. Анализе другог издања уџбеника Историја права II - Основи српске историје права и другог издања уџбеника Основи уставне историје југословенских народа, као нове библиографске јединице нису дате, због незнатних измена у односу на прва издања ових уџбеника.

• Уџбеник *Основи уставне историје југословенских народа*

Уџбеник *Основи уставне историје југословенских народа* конципиран је тако да, уз своју свеобухватност, могу да се користе и његови поједини делови за припремање испита из предмета Уставна историја Србије на Правном факултету у Нишу и на основним и докторским студијама на Правном факултету у Ријеци.

Уџбеник је подељен на седам делова са насловима: *Персонална, територијална и конфесионална права под турском и аустријском влашћу, Развој државности и уставности Србије, Државноправни положај Хрватске од XVIII века до стварања заједничке државе Јужних Словена, Државни развој Црне Горе, Стварање заједничке државе Јужних Словена, Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца и Краљевина Југославија*. Сваки део подељен је на одговарајућа поглавља: I - Државно устројство Отоманске империје, Срби под турском влашћу, Срби под аустријском влашћу, Положај Босне у Отоманској империји, Положај Босне у Аустроугарској, Земаљски устав за Босну и Херцеговину, Војводина; II - Устаничка Србија (Самоуправне повластице крајем XVIII века, Стање у Београдском пашалуку пред Први српски устанак и почетак устанка, Држава Првог српског устанка, Уставно питање у устаничкој Србији, Букурешки уговор и пропаст устаничке државе), Србија од фактичке до формалне самоуправе (Други српски устанак и фактичко стварање државе, Србија од фактичке до формалне самоуправе, Хатишерифи од 1830. и 1833. Године, Политички односи у Србији након формалног стицања самоуправе, Доношење Сретењског устава, Садржина Сретењског устава, Укидање Сретењског устава), Уставобранитељска Србија (Доношење Устава од 1838. године, Садржина Устава од 1838. године, Уставобранитељска држава, Париски уговор, Скупштина у уставобранитељској Србији), Србија кнеза Михаила Обреновића (Статус Србије и потреба промене устава, Уставни закони кнеза Михаила, Спољна политика кнеза Михаила, Јачање државе и политичке борбе), Србија под Уставом од 1869. године (Припреме за уставну промену и доношење новог устава, Садржина Устава од 1869. године, Органски закони од 1870. године, Политичке идеје и критике

Устава, Српско-турски ратови и Санстефански мир, Берлински конгрес, Стварање и борбе политичких странака, Уставни програми политичких странака), Парламентаризам у Србији и владавина Александра Обреновића (Припреме за доношење и доношење новог устава, Садржина Устава од 1888. године, Политички односи под уставом од 1888. године, Државни удари краља Александра Обреновића, Политичке околности и октроисање Устава, Устав од 1901. године, Кризе након октроисања Устава и Мајски преврат), Србија после 1903. године (Устав од 1903. године, Политички односи, Царински рат и анексиона криза, Балкански ратови и Први светски рат); III - Хрватска од XVIII века до народног препорода (Угарски отпор Хабсбурговцима након 1699. године, Хрватска прагматичка санкција 1712. године, Обележја апсолутне монархије, Краљевинско веће у краљевинама Далмацији, Хрватској и Славонији, Статус Ријеке током XVIII века, Сабор 1790. и хрватска државност), Хрватска од народног препорода до 1914. Године (Хрватска уочи Илирског покрета, Илирски покрет у одбрани хрватске државности, Хрватска 1848, Изборни ред за грађански Сабор 1848. године и одлуке Сабора, Мартовски устав 1849, Бахов неоапсолутизам, Октобарска диплома и Фебруарски патент (1860-1861), Хрватски „велики“ сабор 1861, Аустро-угарска нагодба, Хрватско-угарска нагодба, Реформе 1873-1903. године, Хрватска почетком XX века, Политичке странке у Хрватској до 1918. Године, Хрватске земље ван подручја Банске Хрватске); IV - Стварање општеплеменске власти, Реформе владике Петра II, Црна Гора као кнежевина, Уставно питање и Устав од 1905. Године, Политичке борбе у Црној Гори; V - Идеја о уједињењу пред Први светски рат, Нишка декларација, Лондонски уговор, Југословенски одбор, Мајска декларација, Крфска декларација, Стварање Народног вијећа и Државе Словенаца, Хрвата и Срба, Женевска декларација, Прилике у југословенским земљама пред уједињење, Напутак Средишњег одбора Народног вијећа, Прводецембарски акти о уједињењу; VI - Прилике у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца и њена прва влада, Привремено народно представништво, Уставотворна скупштина, Уставни нацрти и изгласавање Видовданског устава, Видовдански устав, Политичке странке и политичка збивања у доба Видовданског устава, Спољна политика Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца; VII - Шестојануарска диктатура, Октроисани устав, Политички односи након октроисања устава, Спољна политика Краљевине Југославије, Стварање Бановине Хрватске, Уставни карактер бановине Хрватске и питање реорганизације државе, Приступање Југославије тројном пакту, Државни удар 27. марта 1941. и војни слом Краљевине Југославије.

У уџбенику је обухваћена материја разложена и прилагођена не само студентским потребама, већ и ширем кругу читалаца. Посебна вредност уџбеника је могућност компаративног приступа проучавању државноправног развоја југословенских земаља. Питања која су постављена и одговори који се могу пронаћи у уџбенику, доприносе његовој актуелности и приступу проучавању историје права као науке о садашњости и будућности југословенских држава, а не само о њиховој

прошлости. Отворена су и питања и понуђени одговори на теме које до сада нису биле предмет проучавања правноисторијских предмета на Правним факултетима у Нишу и Ријеци. Уџбеник је писан јасним, разумљивим језиком и лаким стилем, што додатно погодује студентима приликом припремања испита. Значај овог уџбеника је и у томе, што је ово први покушај обједињавања дела правноисторијске материје (која по природи представља неодвојиву целину), након распада заједничке државе југословенских народа.

• **Монографија *Одабрани извори из државноправне историје јужнословенских народа***

Овај рад превазилази обим и стандарде једне хрестоматије, и ауторским приступом, објашњењима и пратећим садржајима који допуњују дате изворе (родослови, мапе, фото-материјал) чини да се путем правноисторијских извора створи целовита слика о државноправном развоју јужнословенских народа. Садржи одабране изворе од прворазредног значаја за државноправну и пшту историју јужнословенских простора, од византијског доба до средине XX века. По броју одабраних и укључених историјских и правноисторијских текстова, овај књига је потпуна новина у нашој публицистици.

Хронолошки посматрано, презентирани су извори који сведоче о најранијим државама Јужних Словена, али је више од две трећине извора из државноправне историје Србије, Краљевине СХС и Краљевине Југославије. Књига је подељена на следеће тематске целине: Византијски извори о Јужним Словенима, Ране и ранофеудалне државе Јужних Словена, феудалне државе Јужних Словена, Срби под страном влашћу, Стварање модерне српске државе, Црна Гора, Стварање југословенске државе, Краљевина СХС и Краљевина Југославија.

Као посебну вредност ове књиге треба истаћи чињеницу да су први пут на једном месту дати интегрални текст Душановог законика, најважнији делови Хатишерифа из 1830. и 1833, Српског грађанског законика, Општег имовинског законика за Књажевину Црну Гору, као и интегрални текстови свих устава Кнежевине и Краљевине Србије, те Видовданског и Устава из 1931. године. Текстови који су у оригиналу на старогрчком језику дати су у преводу наших еминентних историчара права. Старосрпски текстови и текстови из времена настајања првих јужнословенских држава прилагођени су стандардима савременог српског језика (*Устоличавање корушкх војвода, Трпиминова исправа, Летопис попа Дукљанина, Повеља Стефана Немање манастиру Хиландару*). *Повеља Цара Душана манастиру Св. Срхангела Михаила и Гаврила и Душанов законик* дати су према оригиналима и преписима, на старосрпском језику, али су ортографски транскрибовани на савремену ћирилицу. Уз Душанов законик, паралелно је дат превод на савремени српски језик, комбинованим методолошким приступом (постојећим преводима додати су чланови које су превели сами аутори и уподобили савременим стандардима). Уз тако обрађене текстове дати су факсимили оригинала и

преписа, како би читаоци стекли слику изгледа текстова у оригиналу. Текстови устава и правних аката који се тичу државноправног развоја савремене српске државе, језички су дати у оригиналу, а ортографски су прилагођени савременој ћирилици (извори датирани пре Вукове реформе). Уз њих су такође дати факсимили оригинала.

У основи, садржина прати систематику уџбеника др Небојше Ранђеловића, *Историја права II* (Ниш 2008). Књига је уврштена у допунску литературу на предметима Историја права и Уставна историја Србије на Правном факултету у Нишу, али је њена садржина далеко шира од програмских оквира ових предмета. Треба истаћи да књига *Одабрани извори из државно правне историје јужнословенских народа* садржински, превазилази и значај универзитетске литературе уопште, и може се сврстати у ону групу драгоцених књига које радо чита најшири круг заинтересованих за наше државноправно, политичко и уопште историјско и културно наслеђе. Што се тиче њене „употребљиве вредности“ у ужем смислу те речи, она може постати незаобилазан приручник не само студентима и професорима права, већ и њиховим колегама са студија историје, политичких наука, социологије итд.

• **Монографија Србија и Турска од Париског до Берлинског конгреса**

Тема монографије Србија и Турска од Париског до Берлинског конгреса јесте историјски период значајан за европска престројавања у наредном веку, али и период у коме је Србија, градећи фактичку независност постала формално призната независна држава. Основу за монографију чине истраживања аутора приликом израде докторске дисертације, допуњена додатним истраживањима, као и основни текст саме дисертације, а композиција, текст и уводна и завршна разматрања језички су уподобљени публицистичком приступу стручне литературе намењене широј јавности. Уз наведено, направљен је посебан осврт на правнотеоријске аспекте теме. Књига представља садржински вишеслојну анализу изградње државности Србије у времену између два конгреса европских сила. Овај историјски период, током кога се мењала политичка карта Европе, за Србију је време развоја државе у коме фактички изграђена независност за све актере европска политике постаје неминовност са јединим могућим исходом – формалним признањем независности на Берлинском конгресу. Анализирајући државно-правну природу тих процеса, аутор на јасан и утемељен начин даје слику пута Србије од вазалног „књажества“, са сизереном и протектором, преко формалног признања међународног субјективитета на Париском конгресу, са „концертом гарантних сила“, до формалне независности на Берлинском конгресу. Анализом бројних извора, аутор, кроз контекст односа Србије, Турске и великих сила, говори о стварању услова да вазална кнежевина постане држава у пуном смислу речи, формално независна и територијално увећана. Пратећи унутрашњи развој државе Србије и њене спољне државноправне одлике, проблеме и изазове, писац,

чињенично утемељено даје потпуну слику фактичког и формалног елемента стварања српске државе.

Структуру монографије чине уводна разматрања, четири поглавља и завршна разматрања. Уводна разматрања дају добру правно-историјску и правно-теоријску основу за чињеничну надградњу анализе развоја државности Србије и односа фактичког и формалног у њој. Наслови и поднаслови поглавља слика су њихове садржине и упућују на ток закључивања који су одредиле чињенице (Србија и Турска пред Париски конгрес – атрибути фактичке независности; Кримски рат и Париски конгрес – нови међународни односи на старим темељима; Србија и Турска између два конгреса – од неутралности до акције; Ослободилачки ратови и Берлински конгрес – две државе Србија и Турска).

Уз широку лепезу коришћене литературе (правно-историјске, историјске, правно-теоријске, правно-филозофске) аутор се првенствено ослања на изворе. Такав приступ богату фактографију ставио је у контекст ширине закључивања. На тај начин аутор је историју означио не само као науку о прошлости, већ првенствено као науку о садашњости и будућности.

- ***Ратовање 1809. године и уређење устаничке Србије,***

У раду се анализирају рефлексije ратовања српских устаника, односно устаничке војске на настајуће институције устаничке државе. Ратовање устаничке државе 1809. године може се окарактерисати као преломно у Првом српском устанку, али се може ставити и у контекст развоја државноправних институција војничке државе Првог устанка. У поређењу са постојећим зачецима државних органа и уставним актима из 1808. године, оно што настаје после 1809. године и окончава уставним актима из 1811. године, квалитативно је другачије и указује на стасавање државе. Овим чланком се посебно указује на диспропорцију опадања војне моћи устаничке државе и јачања државних установа.

- ***Доношење Сретењског устава - људи и догађаји***

О Сретењском уставу је написано много страница, али је тај акт «слободе и суверености» увек инспирација за нове анализе. Овим чланком се поступак његовог доношења ставља у светло околности, људи и догађаја. Његово доношење, садржину и укидање условиле су околности које су сублимирале све утицаје (политичке – спољне и унутрашње, социјалне, економске). Околности су условиле догађаје, њима су управљали, или им се препуштали људи. Промењена друштвена структура у Књажеству Србији, Милошева настојања да влада старим, самовољним начином, настојања старешина да га у томе ограниче, народна потреба да има било какву правну и економску сигурност условили су неопходност доношења „конституције“. Од устава су сви актери његовог доношења очекивали максимум користи и минимум штете. Сизеренска и протекторска сила и заинтересована Аустрија у уставу су виделе проблем.

Резултат њиховог незадовољства било је укидање Устава.

- ***Протокол Конференције у Канлици***

У српској историографији неоправдано мало се поклања пажња Протоколу конференције у Канлици. Задатак историчара права је да овај документ и последице Конференције у Канлици стави у прави контекст и на право место. Својом садржином Протокол из Канлице указује на његов огроман значај у остваривању пуне фактичке суверености Србије, која је формализована након Српско-турских ратова и Берлинског конгреса. Протоколом у Канлици и његовом применом створени су услови за узимање градова од Турака 1867. године. Читав поступак и приступ сила на Конференцији, императивност турских обавеза и декларативност неких одредби које одређују будуће понашање српских власти, указују да се доношење овог Протокола може ставити у кључне моменте хода Србије од фактичке ка формалној независности. То чини вредност овог чланка, јер уобичајеном тумачењу процеса узимања градова од сизерена 1867. године, даје правно-историјску основу, указивањем на документ који представља последицу једног сукоба и основу будућих статусних промена Кнежевине Србије.

- ***Саклетвеници као посебна врста сведока у словенском средњовековном праву***

Анализом овог доказног средства, у чланку се указује на друштвени феномен који превазилази оквире кривичног права. Посебан феномен средњовековног права, заступљен у свим средњовековним правним системима, па и у словенском праву, јесте доказивање такозваним саклетвеницима. По својој правној природи, али и по ондашњем правном резонувању, они се не могу сматрати апсолутно ирационалним доказним средством. Саклетвеници нису сведоци у уобичајеном смислу, већ лица која су на основу сопствених сазнања о личности туженог или тужиоца, полагала заједно са њим заклетву о његовом кредибилитету. Они су гаранتي, који не сведоче о догађају, већ о личности. Словенски саклетвеник полаже заклетву на основу свог уверења да оптужени није починио злочин. Он није сведок у правом смислу речи, већ је "сведок добре славе". Потврђује и гарантује углед свог штићеника, на шта има право на основу припадности истом роду, братству, племену, сталежу, територијалној заједници или етносу.

- ***Посебни облици судства код Словена као привилегија појединих категорија становништва у средњем веку***

У раду се анализира постојање посебних облика аутономног судства у средњовековним словенским државама. Овакви облици судства последица су или преживелих односа наслеђених из првобитне заједнице или особеног развоја појединих подручја која улазе у састав

средњовековне државе. Аутономно судство условљено је природом ране феудалне државе, чија организација власти допушта делатност различитих јурисдикција које су дубоко укорене у правним обичајима, будући да она нема ефикаснији начин да контролише посебне категорије становништва или аутономне делове територије. Феудална држава толерише плурализам различитих власти, предржавних и "наддржавних", у очекивању да постепено, у складу са развојем општих односа, у некој ближој или даљој будућности преузме одговорност за вршење једнообразне власти на читавој територији. У међувремену, владари и крупни феудалци допуштају обичајно утемељену аутономију у вршењу прерогатива јавне власти, сматрајући је нужном и неопходном у стварању и учвршћивању недовољно јаког државноправног поретка. Овакав поглед на посебне облике судства дат је и као посебан наслов у анализираном уџбенику проф. Ранђеловића.

- ***Услови признавања независности Србије 1878. године***

Овај рад, правно-историјској садржини даје актуелност, јер у светлу догађаја на Берлинском конгресу и око њега анализира појмове и синтагме „право“, „стечена права“, „фактичко стање“, „прихватљиво решење“, „преседан“, „одговорност држава и међународне заједнице“, „интерес“, „сагласност интереса“, „сила“, „примена силе“ итд. Ови појмови са којима се дневно сусрећемо и чију тежину свакога дана осећамо, носе непромењено значење у свим епохама. Може се закључити да за поменуте процесе и постављена питања не постоји свеобухватна и јединствена дефиниција, али постоји безброј примера. Поступак формалног признавања независност Србије на Берлинском конгресу праћен је био разним (лакшим и тежим) условима наметнутим Кнежевини Србији и ти услови нису имали алтернативу. Актуелност тока поменутих догађаја ставља их у контекст историје као науке, која анализом прошлости даје слику садашњости и будућности.

- ***Јаша Томић и политичка критика историјског мишљења***

Иако носи овакав наслов, чланак нема биографске атрибуте, већ се у њему даје анализа односа два приступа историји српске нације и српске државности. Јаша Томић је знаменита личност српске историје. Он дао је тон политичком профилисању пречанских Срба и њиховом уласку у заједничку државу Јужних Словена. Кроз књижевни рад огледао се, између осталог, и полемишући са знаменитим српским историчарима Руварцем, Станојевићем и Радонићем, дајући и политичку критику историјског мишљења. Критику је давао и кроз појмове и синтагме „неродољубива историја“, „претерани критицизам“, „несавремена и савремена историја“. У истрајавању у својој политичкој борби, може се рећи да је био склон, да не обрати пажњу на то, да епска историја може да се употреби и злоупотреби као и религија. Циљ овог рада је давање критичког осврта на поменуту полемику, без намере да се умањи или да већи значај појединим

личностима и њиховим приступима у стварању сопствених научних праваца.

- ***Цртице српске историје права у контексту комуниколошких принципа***

У Овај рад, приступом и начином датих анализа, представља новину у правно-историјској литератури, јер правно-историјске факте анализира у светлу једне нове научне дисциплине. Нове научне дисциплине везане за тековине и пошасте савремене цивилизације, оправдано намећу питање да ли је могуће стављање традиционалних категорија у њихов контекст. Сами творци и теоретичари комуникологије дају одговор на то питање стављајући и ову науку у оквире историјске вертикале. Инердисциплинарност комуникологије даје могућност да се у њеном контексту посматрају и цртице из појединих историјских периода и дисциплина, па и из области српске историје права. Овај рад указује на такву могућност кроз слику цртица српске историје права (доношење Устава Краљевине Србије од 1869. године, доношење Устава Краљевине Србије од 1888. године и пар примера комуникације са масама у току важних политичких процеса развоја Србије) и њихово стављање у контекст комуниколошких теорија и принципа. Дате анализе не представљају намеру да се о процесима стављеним у комуниколошке оквире да коначан суд. Оне су назнака како се може стављати традиција у контекст нових научних дисциплина. У томе је посебна вредност овог рада.

- ***Народна скупштина и законодавна власт у Кнежевини Србији 1858-1868***

Основни циљ овог рада је указивање на значај борбе за освајање законодавне власти од стране Народне скупштине у Кнежевини Србији у време друге владавине Милоша и Михаила Обреновића. Светоандрејска скупштина, која је вратила Обреновиће у Србију, у једном тренутку је представљала једину власт у Кнежевини, црпећи пуни легитимитет из претходно донетог закона. Њене тежње да се Скупштини да пуна законодавна власт нису уродиле плодом. У време Михаиловог просвећеног апсолутизма законодавна власт је остала у рукама кнеза и Савета (спутаног ограничењима Устројенија Државног савета), али је Скупштина постала неизбежни државни орган (иако са саветодавним овлашћењима). Да је Скупштина имала већи значај од датих јој законских овлашћења потврђују Протоколи скупштинских заседања, извори на којима аутор гради тезе изнете у раду.

- ***Петровска скупштина и слобода штампе***

У овом чланку аутор, у светлу једног од захтева учесника Петровске скупштине, даје целовиту слику стања у уставобранитељској Србији, кроз

институцију коју Устав од 1838. године није препознавао, али која је коришћена кад год је то било најефикасније решење важних државних питања. Револуционарна догађања 1848. године у Европи, са свим својим друштвеним преображајима и покушајима преображаја нису мимоишла ни Кнежевину Србију. Акти суверености, кроз сарадњу са бечким двором и учешће србијанских јединица у гушењу „Мађарске буне“, били су слика спољне политике Кнежевине. Рефлексија унутрашњег стања у Србији била је „Петровска скупштина“. Кроз њене захтеве показани су наличја уставобранитељског режима и нове тенденције у српском друштву. Један од захтева „Петровске скупштине“ био је и захтев за слободом штампе, по многим актерима скупштине непримерен, и сходно стању писмености у Србији непотребан. Овај захтев је ипак јавно изнесен, образложен и наметнут. Остваривање ове идеје у Србији било је постепено и одложено на дужи рок. Оно што је захтевано на „Петровској скупштини“, по много чему се може посматрати и као нуклеус нових тенденција, које су предсказивале зачетак грађанског друштва и које су се огледале и у тражењу законског регулисања слободе штампе.

- ***World War and Serbian Parliamentarism***

У раду се указује на особености рада Народне скупштине у ратним условима и условима избеглиштва. Након одлуке државног врха да се са војском, преко Албаније и Црне Горе повуче и цео државни апарат и да у избеглиштву настави са радом, дошло је и до повлачења Народне скупштине, скоро у пуном саставу. Овакав поступак српске државе био је преседан, јер таквих и сличних примера није било у историји парламентаризма. Сви државни органи Краљевине Србије радили су и у избеглиштву: војска је ратовала, круна и влада су управљале, а Народна скупштина је вршила законодавну власт. У раду се посебно указује и на српске жртве у току рата, што је била и посебна тема скупштинских заседања.

- ***Скупштинска завршица једног међународног уговора - конкордатска криза 1937. године,***

У чланку се даје, уз неминовну политичку оцену догађаја и анализа њихових државно-правних одлика и последица. У свој сложености политичких и правних односа Краљевине Југославије, 1937. година донела је и тзв. конкордатску кризу. У складу са званичном унутрашњом и спољном политиком државе, Конкордат је припреман још за живота краља Александра, а потписан је у Ватикану непуну годину након његове погибије. Дуго одлагана ратификација у Народном представништву требало је да буде обављена јула 1937. године, али су је политички догађаји и немири омели („Крвава литија“, смрт патријарха Варнаве). Иако је Конкордат добио већину у Народној скупштини (167 посланика „за“, 129 „против“), због настале кризе, није изнет пред Сенат. Затегнути однос СПЦ и Владе резултирали су одлуком СПЦ о екскомуникацији министара

православне вероисповести. Исход смиревања кризе био је одустанак Владе од окончања поступка ратификације и повлачење одлуке о екскомуникацији министара православца. Овакав исход је само на први поглед изгледао као решење кризе. Проблеми због којих је дошло до конкордатске кризе остали су реметилачки фактор разједињене државе, све до њеног распада у Другом светском рату. Оваква анализа Конкордатске кризе даје јој ново светло и различит приступ у односу на слику догађаја какву познаје постојећа историографија.

- ***Две уставобранитељске скупштине***

Када се говори о уставобранитељским скупштинама, најпре се прави осврт на Петровску и Светоандрејску скупштину. Једна је дала тон а друга донела крај уставобранитељској владавини. Чланак са насловом: *Две уставобранитељске скупштине*, међутим, може да упућује и на две скупштине које су обележиле крај прве владавине кнеза Михаила и избор кнеза Александра Карађорђевића. Овај чланак управо упућује на сплет догађаја приликом смене власти у Кнежевини Србији, који је утицао да и српске власти, и сама Порта прибегну институцији народног суверенитета и ауторитета, иако скупштина као орган власти и одлучивања није била предвиђена важећим уставом. Њен ауторитет су прихватале и Русија, као протекторска сила, и остале релевантне европске силе. Неколико заседања ова два важна скупштинска сазива, обележена су бурним догађајима, али и решењем кризе, са многим усаглашавањима и политичким попуштањима, испред чега је стајао ауторитет традиције народних скупштина код Срба.

- ***Српско-албански правни лексикон - Leksikoni juridik serbisht-shqip***

У Српско-албанском правном лексикону аутор је дао одреднице које обухватају опис и анализу правних аката српске државе од средњег века до времена изградње савремене српске државе (Душанов законик, институти средњовековног српског права, устави Кнежевине и Краљевине Србије и устави заједничке државе). Одреднице су прилагођене програму наставе из предмета Историја права и Уставна историја Србије и настави на српском и албанском језику у одељењу Правног факултета у Медвеђи. Писане су лаким стилем и разумљивим језиком, уз поштовање правила енциклопедијског приказа садржине појединих правних аката.

3. Саопштења на међународним и домаћим научним скуповима

Кандидат др Небојша Ранђеловић учествовао је као референт на већем броју међународних и домаћих научних скупова. Тема реферата обрађена је у научним чланцима објављеним у посебним зборницима радова са одржаних скупова који су наведени у списку објављених радова.

а) Саопштења на међународним или домаћим научним скуповима до избора у звање ванредни професор

1. Берлински конгрес и српско питање 1878-1998, Прохор Пчињски, 1998. године, међународни научни скуп, Српска академија наука и уметности; дат приказ и изложена садржина појединих делова монографије *Берлински конгрес и српско питање 1878-1998*, ISBN 86-7757-054-7 – **М35**
2. Србија 1804-2004, Ниш, 2004. године, међународни научни скуп, Правни факултет у Нишу, Министарство науке Републике Србије; изложен рад *Правни живот Србије у заједничкој држави*, објављен у зборнику радова са научног скупа (ISBN 86-7148-056-9) – **М31**
3. Две стотине година Француског грађанског законика, Ниш 2004. године, научни скуп, Правни факултет у Нишу; изложен рад *Code civile у Србији после четрдесет година – Француски и српски грађански законик, друштвене прилике у време доношења*, објављен у зборнику радова са научног скупа (ISBN 86-7148-055-0) – **М61**
4. Одједи Сретења, Крагујевац 2005. године, научни скуп, Правни факултет у Крагујевцу, Град Крагујевац; изложен рад *Сретењски устав – претеча права грађанина у Србији*, објављен у зборнику радова са научног скупа (ISBN 86-83649-06-7) – **М61**
5. Функционисање правног система Републике Србије, Ниш 2006. године, научни скуп, Правни факултет у Нишу; изложен рад *Посланички мандат у српским уставима – прилог коментару једне одлуке Уставног суда*, објављен у зборнику радова са научног скупа (ISBN 86-7148-067-4) – **М31**
6. Правноповјесни изазови на почетку новог stoljeća, Split 2006. године, међународни научни скуп, Max Planck Institut, Правни факултет Свеучилишта у Splitу; изложен рад *Источно питање и његове рефлексije на државно-правне процесе на Балкану*, објављен у Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu (ISSN 1847-0459) – **М31**
7. Изградња правног система Републике Србије, Ниш 2007. године, научни скуп, Правни факултет у Нишу; изложен рад *Судство у српским уставима*, резиме објављен у зборнику сажетака са научног скупа, рад у целини у Зборнику радова Правног факултета у Нишу (ISSN 0350-8501) – **М31**
8. Istražne radnje i pomoćna sredstva u sudskim postupcima, Osijek 2008. године, међународни научни скуп (Правни факултет Универзитета у Osijekу, Advokatska komora Republike Hrvatske); изложен рад *Истражне радње у Законику о поступку у кривичним делима Кнежевине Србије из 1865. године*, објављен у зборнику радова са научног скупа (ISBN 978-953-6072-49-71) – **М31**
9. Forschungen zur Rechtgeschichte in Südosteuropa, Wien, 2008. међународни научни скуп (Правни факултет Универзитета у Већу и Max

Planc Institut); изложен рад *Protocols of the Congress of Paris and the Paris Peace Treaty 1856*, резиме објављен у зборнику сажетака са научног скупа – М32

б) Саопштења на међународним или домаћим научним скуповима након избора у звање ванредни професор

10. Копаоничка школа природног права, 2010. године, међународни научни скуп (Удружење правника Србије); изложен рад *Саклетвеници као посебна врста сведока у словенском средњовековном праву*, објављен у зборнику Правни живот (ISSN 0350-0500) – М31
11. Медији и људска права, Ниш 2012. године, међународни научни скуп (Правни факултет у Нишу); изложен рад *Петровска скупштина и слобода штампе*, објављен у зборнику радова са научног скупа (ISBN 978-86-7148-156-4) – М31
12. World War I, Москва 2012, међународни научни скуп (International Independent university of Environmental and Political Sciences), изложен рад *World War and Serbian Parliamentarism*, резиме објављен у зборнику резимеа и прихваћен за објављивање у зборнику радова са скупа – М32
13. 1700 година Миланског едикта, Ниш 2013. године, међународни научни скуп (Правни факултет у Нишу, Град Ниш, Министарство просвете, науке и технолошког развоја); изложен рад *Скупштинска завршница једног међународног уговора – конкордатска криза 1937. године*, резиме објављен у зборнику сажетака са научног скупа и прихваћен за објављивање радова са скупа – М32

4. Индекс цитираности

Објављени научни радови др Небојше Ранђеловића цитирани су 16 пута у научним и стручним радовима, монографијама и уџбеницима.

Српски Парламент на Крфу, монографија

Проф. др Милан Петровић, Устав и легитимитет, Уставно питање у Србији, зборник радова 19-65, Ниш 2004, Фн. 43; један цитат;

Српско државно тужилаштво 1804-2004, монографија

Проф. др Станко Бејатовић и др, Јавнотужилачки приручник, Београд 2009, Фн. 15, 16, 17, 18; четири цитата;

Одабрани извори из државно-правне историје јужнословенских народа, монографија

Миљана Тодоровић, „Телесне казне у Србији у XIX веку и њихово

укидање“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, 2011, 235-248. Фн.5; један цитат;

Миљана Тодоровић, „Казне лишења слободе у Србији по Кривичном закону из 1860. године“, *Заштита људских и мањинских права у европском правном простору: тематски зборник радова*, Ниш 1/2011, 503-516. Фн.33; један цитат;

Миљана Тодоровић, „Слобода штампе у Србији у XIX веку“, *Зборник реферата са научног скупа Медији и људска права*, Ниш 2012. фн.21; један цитат;

Доц. др Дарко Димовски, „Кривично законодавство Кнежевине и Краљевине Србије“, *Пешчаник 10*, Ниш 2012, 223-231, Фн 11; један цитат;
Проф. др Миомира Костић, „Поротно суђење у Србији“, *Пешчаник 10*, Ниш 2012, 234-241, Фн 5; један цитат;

Историја права II – основи српске историје права, уџбеник

Миљана Тодоровић, „Симболизам у кажњавању у Србији у првој половини XIX века“, *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, 2/2011, 407-424. Фн.50; један цитат;

Миљана Тодоровић, „Хатишерифи из 1830. и 1833. године и земљишна својина у Србији“, *Зборник Правног факултета у Нишу, тематски број - Заштита људских и мањинских права у европском правном простору: тематски зборник радова*, Ниш 2012, 463-478. Фн. 47; један цитат;

Проф. др Миомира Костић, „Поротно суђење у Србији“, *Пешчаник 10*, Ниш 2012, 234-241, Фн 6; један цитат;

Проф. др Дејан Јанићијевић, „Проширење дејства арбитражног споразума“, *Зборник Правног факултета у Нишу, тематски број - Заштита људских и мањинских права у европском правном простору: тематски зборник радова*, Ниш 2012, 283-301, Фн 2; један цитат;

Мр Александар Ђорђевић, „Сведоци у средњовековном словенском праву“, *Зборник Правног факултета у Нишу, тематски број - Заштита људских и мањинских права у европском правном простору: тематски зборник радова*, Ниш 2012, 417-427, Фн 16; један цитат;

Основи уставне историје југословенских народа, уџбеник

Проф. др Миомира Костић, „Поротно суђење у Србији“, *Пешчаник 10*, Ниш 2012, 234-241, Фн 6; један цитат;

Цртице српске историје права у контексту комуниколошких принципа, чланак

Др Предраг Јеленковић, „Историјски преглед развоја комуникологије“, *Пешчаник 11*, Ниш 2013, 226-237, Фн 1; један цитат;

5. Учешће у научним пројектима

Током своје професионалне каријере кандидат др Небојша Ранђеловић учествовао је као истраживач у већем броју научних

пројеката. У пројектима Историја српског државног тужилаштва и Србија 1804-2004 био је идејни креатор и аутор програма и подпројеката, остварених у склопу главног пројекта.

- Chronicle of a punishment (СКЦ, Министарство информисања Републике Србије, БИНА)
- Kosovo dossier (СКЦ, Министарство информисања Републике Србије, БИНА).
- Историја српског државног тужилаштва (Правни факултет у Нишу и Удружење тужилаца Србије)
- Србија 1804-2004 (Правни факултет у Нишу и Министарство за науку и заштиту животне средина Републике Србије)
- Стварање услова за развој модерног правног и друштвено-економског система Србије као демократске државе, макропројекат, Правни факултет у Нишу
- Заштита људских и мањинских права у европском правном простору (Правни факултет у Нишу и Министарство за науку и заштиту животне средина Републике Србије)

IV ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ У РАЗВОЈУ НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА НА ФАКУЛТЕТУ

Др Небојша Ранђеловић био је ангажован на последипломским студијама (магистарске и докторске), а од почетка примене новог студијског програма ангажован је као наставник на предметима Представнички систем XIX и XX века, Правни споменици средњовековне Србије, Држава и право после великих револуција, Историја кривичног правосуђа Србије, на мастер студијама, и Уставна историја Србије и Историја права, на докторским студијама. Из наведених предмета је изводио наставу и испите.

Кандидат има два менторства (једна магистарска теза и једна докторска дисертација). Био је члан више комисија (последипломским студијама, а од почетка примене новог наставног плана на академским мастер и докторским студијама) и члан више комисија за оцену подобности магистарских теза и докторских дисертација и више комисија за писање извештаја за избор у сарадничка звања на Правном факултету у Нишу. Био је члан комисије за оцену подобности кандидата и теме за израду магистарске тезе на Филолошком факултету у Београду и члан испитне комисије на докторским студијама Правног факултета у Крагујевцу.

1. Менторства

- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-4151/18 2009 од 03. 12. 2009. године одређен је за ментора при изради магистарске тезе „Закон о пословном реду у Народној

скупштини Краљевине Србије из 1889. године“ кандидаткиње Гордане Видојковић.

- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-963/21-2013 од 09.05.2013. године (Одлуком Научно-стручног већа за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу 8/18-008/13-010 од 28. 06. 2013. године дата сагласност на предложену тему докторске дисертације) одређен је за ментора при изради докторске дисертације под називом „Организација и функционисање српског правосуђа у време уставобранитеља“, кандидаткиње мр Гордане Видојковић.

2. Чланство у комисијама на последипломским студијама

- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-3697/15-2008 од 30. 10. 2008. године именован за члана Комисије за оцену подобности магистарске тезе кандидата Александра Ђорђевића „Постанак и развој судства код Словена“.
- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-2902/22 од 10. 09. 2009. године именован је за члана Комисије за оцену подобности теме „Закон о пословном реду у Народној скупштини Краљевине Србије из 1889. године“, кандидаткиње Гордане Видојковић.
- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-330/29-2010 од 11. 02. 2010. године именован је за члана Комисије за оцену подобности теме „Уговори у облигационом праву Русије XI-XV века“, кандидата мр Александра Ђорђевића за израду докторске дисертације.
- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-1700/29 од 10. 06. 2010. године именован је за члана Комисије за јавну оцену подобности магистарске тезе „Закон о пословном реду у Народној скупштини Краљевине Србије из 1889. године“ за јавну одбрану, кандидаткиње Гордане Видојковић.
- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-1937/30 од 01. 07. 2010. године именован је за члана Комисије за јавну одбрану магистарске тезе „Закон о пословном реду у Народној скупштини Краљевине Србије из 1889. године“, кандидаткиње Гордане Видојковић.
- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-154/9-2013 од 29. 01. 2013. године именован је за члана Комисије за писање Извештаја о подобности за јавну одбрану докторске дисертације „Уговори у облигационом праву Русије XI-XV века“, кандидата мр Александра Ђорђевића.
- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-963/20-2013 од 09. 05. 2003 именован је за члана Комисије за писање извештаја о испуњености услова кандидата мр Гордане Видојковић и подобности теме за израду докторске дисертације „Организација и функционисање српског правосуђа у време уставобранитеља“.

3. Чланство у комисијама за избор сарадника

- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-776/9-2008. године именован је за члана Комисије за писање

извештаја за избор једног сарадника у настави за ужу Правно-историјску област.

- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-413/7-2009 од 12. 02. 2009. Године именован је за члана Комисије за писање извештаја о кандидатима пријављеним на конкурс за избор једног сарадника у звање асистента за ужу Правно-историјску научну област.
- Одлуком Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу 01-1035/14-2010 од 16. 04. 2010. године именован је за члана Комисије за писање извештаја о пријављеним кандидатима за избор једног сарадника у звање асистент за ужу Правно-историјску научну област.

У ДОПРИНОС ШИРОЈ АКАДЕМСКОЈ И ДРУШТВЕНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Током своје професионалне каријере проф. др Небојша Ранђеловић обављао је више државних и друштвених, као и функција на Универзитету и Правном факултету у Нишу. Својим ангажовањем дао је несумњив допринос широј академској и друштвеној заједници (од посебне важности је његово учешће у комисијама за писање закона и подзаконских аката, као и нормативе организација којима је руководио). Уз функције које је обављао, ваља напоменути да је као ангажовани интелектуалац имао низ запажених ауторских текстова у домаћим и страним недељним и дневним часописима (*НИН, Политика, Данас, Ријечки нови лист, Ослобођење*), као и многобројне запажене наступе у јавним електронским медијима.

Државне и друштвене функције:

- **Народни посланик Народне скупштине Републике Србије;** Као Народни посланик републичке скупштине проф. др Небојша Ранђеловић је био члан Комисије за писање Закона о Народној скупштини Републике Србије, Законодавног одбора, Одбора за локалну самоуправу, Одбора за науку и технолошки развој. Као члан Комисије за писање Закона о Народној скупштини нарочито се ангажовао у припреми VII главе Закона – Права и дужности народних посланика (закон је усвојен и проглашен Указом Председника Републике 26. 2. 2010). Као члан Законодавног одбора учествовао је у писању Јединствених методолошких правила за израду прописа (06 011-942/10 Сл. Г. Р. Србије 30.3. 2010). Писац је великог броја амандмана (посебно треба истаћи излагања приликом доношења Закона о кривичном поступку, Измена и допуна Кривичног закона, Пословника Народне скупштине Републике Србије, Закона о спорту). Био је два пута члан државне делегације у посети другим земљама (Република Бугарска –

разговор са Председником Републике, Председником Владе и Председником Народног собрања Републике Бугарске; Република Кипар – учешће на Самиту председника парламената Европе), шеф делегације (посета Министарству за дијаспору Републике Бугарске, домаћин Министар Божидар Димитров). Био је више пута члан парламентарне делегације Републике Србије (Уједињено краљевство В. Британије и С. Ирске, Република Немачка, Швајцарска конфедерација, Република Мађарска, Војводство Луксембург, Краљевина Холандија, Република Хрватска). У поменутом својству говорио је у британском парламенту, Сабору Републике Хрватске, Парламенту Војводства Луксембург, Скупштини Републике Мађарске. Присуствовао је завршној расправи Међународног суда у Луксембургу у случају „Монсанто“. Један је од оснивача Парламентарне групе пријатељства са Малтешким редом.

- **Одборник у Скупштини Града Ниша;** На изборима одржаним 5. 2012. године проф. др Небојша Ранђеловић је изабран за одборника Скупштине Града Ниша.
- **Председник Арбитраже КСС;** Као Председник Арбитраже КСС проф. др Небојша Ранђеловић је руководио њеним радом од 2007. до 2011. године, уз својство председника у појединим предметима и у својству арбитра. У том периоду учествовао је у писању нормативних аката овог тела.

Учешће у раду тела факултета:

- Члан Савета Правног факултета у Нишу (01-1795/5 од 15. 10. 2012. године);
- Члан Комисије за акредитацију Правног факултета у Нишу (01-154/5-2013 од 29. 01. 2013. године);
- Члан Комисије за докторске и мастер студије (01-1218 од 04.06.2013. године);
- Члан Научног већа Центра за правна и друштвена истраживања (01-1333 од 13.06.2013. године);
- Члан Научног већа Института за правна и друштвена истраживања

Учешће у наставним активностима које не носе ЕСПБ бодове:

Историјска радионица Катедре за правноисторијске науке

Као непосредни руководилац Историјске радионице проф. др Небојша Ранђеловић је остварио два пројекта: Горњи дом Србије и Тимочка буна.

Горњи дом Србије: Према записима др Владана Ђорђевића у којима је рад Уставотворног одбора 1888. године стенографски забележен,

направљен је избор говора чланова Уставног одбора. Они су преточени у целину која одсликава неслагања и усаглашавања представника радикала, либерала и напредњака и краља Милана. Комбинованим методолошким приступом студенти су најпре уведени у правно-политичке односе оног времена, затим су појединачно опредељени за расправно заступање поједених политичких опција, да би, на крају, кроз игроказ сачињен од одабраних текстова, презентovali рад Уставотворног одбора.

Тимочка буна: На основу транскрипата рада Преког суда, након Тимочке буне, мемоарских записа учесника (Пера Тодоровић, Милутин Гарашанин и др) и извештаја штампе, сачињен је материјал који је, најпре, послужио студентима за расправно тумачење политичког и правног аспекта догађаја. Потом је од постојећег материјала сачињен сценарио на основу кога је снимљен документарни филм. Резултати истраживања и реализације пројекта презентовани су на факултету, а потом и широј јавности кроз емитовање филма.

Рецензирање радова и оцењивање радова и пројеката:

- Implementation of EU Directives on Consumer Protection in the Countries of the Former Yugoslavia: Focus on National Laws on Obligations, International conference on European integration, School of Political Science, Skopje 2013.
- The Constitutional Principle of the Equality of Vote Viewed Through the EU Standards – the Case of Ex-Patriot Vote, International conference on European integration, School of Political Science, Skopje 2013.

Организација и вођење локалних, регионалних, националних и међународних стручних и научних конференција и скупова:

- Члан Организационог одбора међународног научног скупа Србија 1804-2004.
- Члан Организационог одбора међународног научног скупа 1700 година Миланског едикта.

VI ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ

1. Мишљење о научном-стручном раду

Кандидат др Небојша Ранђеловић, својим досадашњим научно-истраживачким радом и стручним активностима, доказао се као врло способан научни радник и компетентан стручњак у области правно-историјских наука. После избора у звање ванредни професор објавио је уџбеник *Уставна историја Србије* (два издања), уџбеник *Историја права 2* (друго издање), две монографије, био уредник тематског зборника радова

и публикувао значајан број научних и стручних радова. Од избора у последње звање кандидат је објавио радове који су према Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Нишу, категорисани у категоријама: M36, M42, M44, M46, M51, M52, M53. Сагласно правилима садржаним у Ближим критеријумима постављеним од стране Универзитета у Нишу за избор у звање редовни професор, према налазима Комисије кандидат је испунио услове за избор у наведено звање, предвиђене чланом 30. Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу бр.01- 655/2013 од 26.03.2013. године.

Тематика и структура наведених радова потврђују да се ради о врло способном и ангажованом научноистраживачком раднику и универзитетском наставнику. Квалитет објављених радова, учешће на научним скуповима и у научноистраживачким пројектима потврђују научноистраживачку способност и компетентност кандидата. У протеклом периоду он је своју научну каријеру и компетенцију изграђивао и учвршћивао ангажовањем у научним истраживањима и критичком испитивању широког спектра тема из правно-историјске научне области, али и сродних тема чија садржина превазилази оквире уже научне области, којом се кандидат првенствено бави. Тиме се потврдио као зрео истраживач у науци и компетентан стручњак. Кандидат има ретку способност да резултате својих истраживања синтетички обради и сажме у фокус који закључке презентира јасно и утемељено. Кандидат се преваходно бави стварањем и развојем савремене српске државе и њеног права, и тај процес, у својим радовима, утемељено представља као континуитет. Континуитет стварања и стасавања српске државе посматра и кроз призму државноправних и геополитичких односа у окружењу и у свету, што је неопходно са стварање комплетне слике о генези српске државности. Важно је напоменути да је кандидат, придржавајући се оваквих принципа истраживачког рада, био пионир у давању доприноса расветљавању српске и светске државноправне историје кроз нову анализу неких догађаја и докумената (објавио је Протоколе Париског конгреса са текстом Париског уговора, превео је текст протокола Конференције у Канлици са француског на српски језик, објавио Протоколе Берлинског конгреса, дао виђење приступања Југославије Тројном пакту и текста Конкордата са Ватиканом у новом светлу). Поред наведених области, др Небојша Ранђеловић у својим истраживањима даје посебан осврт на специфичности српске средњовековне државности (посебно на особености судства и на генезу српског средњовековног законодавства крунисаног Душановим закоником). Стручне и научне ставове из оквира интересовања кандидат је успешно износио и бранио на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству. У научној и стручној активности одликује га способност за тимски рад и колегијалну сарадњу. Имајући у виду ширину тема, научну заснованост, квалитет и обим истраживања, као и цитираност у литератури, укупан научноистраживачки рад кандидата представља оригиналан и вредан допринос развоју науке у ужој правно-историјској научној области.

На основу свега наведеног, Комисија закључује да је кандидат др Небојша Ранђеловић, остварио мерљиве и значајне резултате у научно-истраживачком, стручном и професионалном раду, у смислу чл. 30. Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу, и да по том критеријуму **испуњава све услове за избор у звање редовни професор.**

2. Мишљење о педагошком раду

Др Небојша Ранђеловић је каријеру универзитетског наставника градио, почев од асистентског звања па надаље, стасављујући не само ко научне радник и предавач, већ и као врстан педагог (о чему сведоче оцене колега и нарочито оцене студената). Као асистент на предмету Национална правна историја изводио је вежбе из овог предмета. Избором у наставничко звање кандидат је изводио предавања и испите из предмета Национална правна историја, Историја права, Уставна историја Србија, Велики правни системи, на основним академским студијама. На мастер студијама ангажован је за држање предавања и извођење испита на предметима Представнички систем XIX и XX века, Правни споменици средњовековне Србије, Држава и право после великих револуција, Историја кривичног правосуђа Србије, и на предметима Уставна историја Србије и Историја права, на докторским студијама. Посебно је важно истаћи да је његов приступ раду са студентима такав, да је од стране самих студената радо прихваћен. Потврда за то су и ваннаставни облици рада и (пројекат Историјска радионица, ангажовање студената у свима активностима Катедре за правно-историјске науке итд). Др Небојша Ранђеловић је кроз свој педагошки рад показао веома запажене организационе способности, осећај за тимски рад и способност да се постигну резултати рада на прави начин промовишу у академској и широј јавности. Потврда за то су пројекти и међународни научни скупови чији је носилац била Катедра за правноисторијске науке. Кандидат је, такође, у раду на развоју наставних дисциплина на свим нивоима студија показао способност доброг одабира и систематизације материје према образовним, функционалним и педагошким захтевима. У досадашњем раду, испољио је несумњиву способност за комуникацију са студентима и млађим колегама. По оцени самих студената предавања др Небојше Ранђеловића су приступачна, разумљива и занимљива. Материју износи лаким и разумљивим стилем, кроз разговор са студентима, примењујући све принципе интерактивне наставе. У испитивању студената показао је објективност и принципијелност, остварујући добру пролазност студената на испитима.

Сходно доприносу кандидата у наставном раду, у складу са одредбама чл. 22 Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу, Комисија сматра да др Небојша Ранђеловић даје допринос наставном раду на високом нивоу и тиме **испуњава све прописане услове за избор у звање редовни професор.**

3. Мишљење о оствареним резултатима у развоју научно-наставног подмлатка на Факултету

У раду са последипломцима, односно студенима мастер и докторских студија кандидат др Небојша Ранђеловић несумњиво је показао способност за развој научног и наставног подмлатка. У протеклом периоду био је одређен за ментора у изради једне магистарске тезе и једне докторске дисертације. Био је члан више комисија (на магистарским и докторским студијама, а од почетка примене новог наставног плана на академским мастер и докторским студијама) и члан више комисија за оцену подобности магистарских теза и докторских дисертација и више комисија за писање извештаја за избор у сарадничка звања на Правном факултету у Нишу, као члан комисија на другим универзитетима.

Имајући у виду наведено, као и чињенице истакнуте у IV делу овог Извештаја, Комисија закључује да др Небојша Ранђеловић **испуњава услове за избор у звање редовни професор.**

4. Мишљење о испуњености услова доприноса академској и широј друштвеној заједници

На основу података наведених у V делу овог Извештаја, Комисија сматра да је кандидат др Небојша Ранђеловић својим ангажовањем пружио значајан допринос академској и широј друштвеној заједници, посебно кроз вршење државних и друштвених функција. Резултати у овом сегменту ангажовања др Небојше Ранђеловића су импозантни и мерљиви. Тиме је у потпуности **испунио услове за избор у звање редовни професор**, предвиђене чл. 7. и чл. 17. Правилника о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу.

5. Предлог за избор кандидата

Имајући у виду напред наведено, Комисија констатује да је кандидат др Небојша Ранђеловић у протеклом периоду успешно развијао своје научне, стручне и педагошке способности. На основу изнетог мишљења о научно-стручном раду кандидата, његовом доприносу у развоју научног подмлатка, као и доприносу академској и широј друштвеној заједници, Комисија за писање извештаја за избор једног наставника у звање ванредни професор или редовни професор за ужу Правно-историјску научну област, сагласно својим овлашћењима, у смислу чл. 94. Статута Правног факултета у Нишу и чл. 124. Статута Универзитета у Нишу, једногласно је усвојила следећи

ПРЕДЛОГ

1. Кандидат др Небојша Ранђеловић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Нишу, **испуњава све услове за избор у звање редовни професор**, у смислу чл. 64, ст. 9. Закона о високом образовању Републике Србије, чл. 120. Статута Универзитета у Нишу и чл. 90. Статута Правног факултета у Нишу.

2. Комисија са задовољством предлаже Већу у одговарајућем саставу Правног факултета у Нишу, да **донесе одлуку којом се утврђује предлог за избор др Небојше Ранђеловића у звање редовни професор за ужу правно-историјску научну област.**

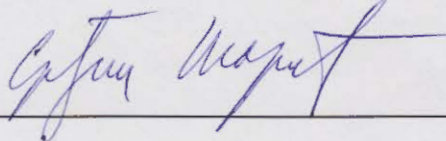
Ниш, 27.09.2013. године

Проф. др Сима Аврамовић,
Редовни професор Правног факултета у Београду

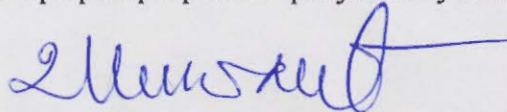

Проф. др Срђан Шаркић,
Редовни професор Правног факултета у Новом Саду

Проф. др Драган Николић,
Редовни професор Правног факултета у Нишу
